

Kaj sejemo in sadimo v novembru na vrt, visoko gredo in rastlinjak?

November je najboljši mesec za sajenje jesenskega česna. Ste vedeli, da vrtničarji sejejo grah pred zimo in tako pridelajo pridelek zelo zgodaj. Razkrivamo tudi manj znano vrtnino, ki jo na vrtu sejemo v mesecu novembru. Še vedno lahko sadimo čebulček in zimsko solato. Največ vrtnin sejemo in sadimo v rastlinjaku, ki v zimskem času nikoli ni prazen.

Česen na vrtu sadimo takoj, ko pade prva slana

Česen je najbolje saditi 2 do 3 tedne pred tem, ko zemlja zmrzne. Če ga sadimo po prvi slani ni nevarnosti za obisk muhe, česen pa se pred zimo tudi dobro ukorenini. Vse je torej odvisno od dolgoročne vremenske napovedi. V hladni jeseni ga sadimo prej, v topli in podaljšani jeseni pa kasneje. Zanj je najbolje, da pred zimo ne požene listov ali pa le-ti samo pokukajo na plano.

Sadike zimske solate sadimo tudi v začetku novembra

Običajno zimo bolje prezimijo setve zimskih sort solat, ki so opravljene pravočasno, solata pa ima pred zimo razvitih 5 listov. Vsi, ki ste zamudili setve zimske solate ali ste setev opravili prepozno, lahko v začetku novembra sadite njene sadike. V primeru, da zima ne trka na vrata in tla niso zmrznjena ali pod snežno odejo, boste uspešni tudi s sajenjem sadik. Sadike pred sajenjem aklimatizirajte, da se navadijo na mraz. Mlade sadike lahko zaščitite z nizkim tunelom, če temperatura po sajenju pade pod $-5\text{ }^{\circ}\text{C}$. V zimskem času zimsko solato ne pokrivamo, ker je prilagojena na nizke temperature in brez težav prezimi na prostem.

Ste vedeli, da lahko grah sejemo v novembru?

Nekateri vrtničarji sejejo grah od začetka do sredine novembra. V primeru tople zemlje bo kalil v dobrem tednu dni. V ugodnih pogojih brez snega zraste nad zemljo in prezimi. Mlade rastline prenesejo mraz do $-5\text{ }^{\circ}\text{C}$. Grah, ki ga sejemo jeseni pod snegom brez težav prezimi, spomladi hitro začne z rastjo, zgodaj cveti, pobiramo pa ga v začetku maja. V suhih in hladnih zimah težko trdimo, da bo prezimil v vseh delih Slovenije.

Pozno jeseni sejemo tudi bob

Prav tako kot grah lahko do sredine novembra sejemo tudi bob, ki je po krivici zapostavljena vrtnina. Ste vedeli, da bob in ostale metuljnice izboljšajo kolobar v vrtu? V primeru, da bob sejemo pozno jeseni nimamo

težav z ušmi, ki se običajno pojavijo v pomladanskem času. Tako s hitrim razvojem boba v pomladanskem času prehitimo uši, ki na pridelki ne naredijo večje škode.

Jesensko sajenje čebule v novembru

Vsi, ki sadite čebulček za mlado čebulo, ga lahko sadite tudi v začetku novembra. Za ta namen uporabite čebulček, ki ima premer več kot 25 mm. Predlagamo, da ga sadite ločeno in spomladi na prvih piknikih pojedite kot prilogo ali popestrite prvi solatni krožnik in tako preprečite da bi ušel v cvet. **Zadnji rok za sajenje čebulčka, ki je namenjen pridelavi čebule je začetek novembra.** V tem primeru je bolje saditi drobnejši čebulček (manj kot 25 mm), ki ne bo zacvetel. V primeru, da je v začetku novembra napovedana zima, sajenje čebulčka ni dobrodošlo, ker zgodnji sneg za čebulo ni ugoden.

Azijska listna zelenjava in rukola

Večina vrtnin, ki je v mešanici azijske listne zelenjave brez težav prezimi. Mešanico semen v topli jeseni lahko **sejemo v začetku novembra**, ker brez težav prezimijo. Še posebno dobro se pozimi razrašča v rastlinjaku. Mlade rastline režemo sproti in si tako zagotovimo pikantno mešanico listov, ki popestrijo zimski solatni krožnik. V primeru novembrske setve boste z rezjo pričeli v naslednjem letu. V primeru toplega novembra poskrbimo tudi za **setev divje rukole**, ki v vrtu bolje prezimi od navadne. Divja rukola skoraj brez težav prezimi na prostem.

Kaj sejemo in sadimo v rastlinjak?

V začetku novembra v rastlinjak še vedno sadimo **sadike zimske solate**. Sejemo lahko tudi **zimski portulak, rukolo** in **azijsko listno zelenjavo**. Za izboljšanje kolobarja v rastlinjaku **sejemo grah ali bob**. Sadimo lahko tudi sadike motovilca.

Kitajsko zelje je bolj občutljivo na mraz in ga iz vrta **presadimo v rastlinjak**. Tako ga uživamo še v decembru in januarju. Pred mrazom v rastlinjak **presadimo tudi radič štrucar**, da ga ne obiščejo srne. Prav tako lahko z vrta v rastlinjak **preselimo zelje in ohrovt**, ki sta tako dostopna tudi v snegu. V njem sadimo tudi česen in čebulo, v samem kotu pa si naredimo zasipnico za shranjevanje kolerabe, repe, črne redkve, korenja.

Visoka greda v novembru ni prazna

Za visoko gredo veljajo enaka pravila kot za zelenjavne gredice. **Na visoki gredi v novembru največkrat raste zimska solata ali motovilec.** V primeru, da je prazna lahko sadite česen, čebulo, sejete grah ali zimski portulak. Še vedno lahko sadite sadike zimske solate. **Čebulo in česen lahko sadite tudi med zimsko solato ali motovilec.** Posledično bo tako spomladanski solatni krožnik še bolj okusen.